

PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY

BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO I MORSKIEGO ORAZ EKONOMIKI TRANSPORTU MORSKIEGO
OPRACOWANY PRZEZ OŚRODEK DOKUMENTACJI MORSKIEGO INSTYTUTU TECHNICZNEGO
DODATEK DO MIESIĘCZNIKA „TECHNIKA I GOSPODARKA MORSKA”

Rok V

Gdańsk – Lipiec 1954 r.

Nr 7

Gwiazdką obok porządkowych liczb artykułów oznaczone są publikacje, znajdujące się w bibliotece Morskiego Instytutu Technicznego; dwiema gwiazdkami — tłumaczenia publikacji, wykonane przez MIT.

BUDOWNICTWO OKRĘTOWE I PORTOWE

DZIAŁ ŻEGLUGI

Przemysł Okrętowy, Pomocniczy i Rozbudowa Stoczni

237* 629.12.011.7.002.006 IM
Klewitz W.: Doświadczenia i perspektywy budowy sekcijnej w okrętownictwie. „Erfahrungen und Perspektiven der Sektionsbauweise im Schiffbau“. Schiffbautechnik, Berlin, mies., t. 4, Nr 1, stycz. 54, s. 3, A 4, 9 str.; 1 fot.; 32 rys., 4 wyk.

Referat i dyskusje wygłoszone na sesji okrętowców w Berlinie. Rozróżnia się trzy rodzaje budów sekcyjnych, sekcje płaskie, sekcje przestrzenne, sekcje pełne. Warunki skrócenia czasu przez budowę sekcijną. Obliczenie wytrzymałości kadłubów lufotrawiera 7 przykładów podparcia. Przykłady rozwiązań konstrukcyjnych kilku węzłów. Stosowane przyrządy ułatwiające spawanie. Plan montażu sekcji przestrzennych. Stanowiska pięciu dyskutantów odnośnie konstrukcji kadłuba spawanego i możliwości polepszenia omawianego systemu. Wymagania co do uproszczeń przy budowie seryjnej okrętów.

238* 629.12.744.3 IM
Hayen J. E.: Racjonalne konstruowanie w budownictwie okrętowym. „Rationelles Konstruieren im Schiffbau“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 91, Nr 5, stycz. 54, S. 247, A 4, 2 1/2 str., 2 fot., 3 rys.

Wagi niewłaściwych przyrządów kreślarskich. Urządzenie do kreślenia linii teoretycznych i rysunków wymagających stosowania gętek. Skutki kreślenia na stołach poziomych. Nowoczesne krzesło kreślarskie i stół. Ustawienie elementów kreślarskich.

239* 629.12.011.74:621.98 IM
Horst Greifzu: Obróbka plastyczna na zimno płyt okrętowych za pomocą prasy uniwersalnej. „Kaltverformung von Schiffbauplatten mit Universalbiegestanze“. Schiffbautechnik, Berlin, mies., t. 7, Nr 7, lip. 53, s. 199, 7 str., 12 rys., 1 tab.

Opis nowej metody plastycznej obróbki na zimno płyt okrętowych — opartej na wolnym gięciu blachy opartej na dwóch podporach. Konstrukcja urządzenia uniwersalnego. Wymienne matryce i stemple. Zasada prasy przy nowej metodzie. Charakterystyka urządzeń do gięcia blach do grubości do 20 mm. Technologia gięcia. Gięcie wzdłużne i poprzeczne. Gięcie małych łuków.

Typy i Eksploatacja Techniczna Okrętów.

240* 639.22.004 IM
Roscher E.: Nowe drogi rybołówstwa daleko-morskiego. „Neue Wege in der Entwicklung der Hochseefischerei“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 91, Nr 5, stycz. 54, s. 254, A 4, 3 str., 5 rys., 1 tab.

Wskazówki jak należy zamrażać bezpośrednio po wyciągnięciu sieci złowione ryby z równoczesnym przerobem odpadów na trwałe produkty. Kombinowane trawlery połowotwórcze. 1 statek — przetwórnia w zespole floty rybackiej. Transport ryb z tawlera na przetwórnę. Uzasadnienie rzeczowe i cyfrowe wysuniętej propozycji.

241* 629.124.72 IM
Wielki japoński statek-przetwórnia oddany do eksploatacji. „Grosses japanisches Fabrikschiff in Dienst gestellt“. Schiffbautechnik, Berlin, mies., t. 4, Nr 2, luty 54, s. 65, A 4, 0,5str., plan. gen. rys.

M.S. „Miayjima Maru“ wybudowany przez stocznię Hitachi w Oosaka i przekazany w listopadzie 53 r. Wymiary główne: $L_c = 162,7$ m; $L_p = 150,6$ m; $B = 20,4$ m; $H = 11,6$ m; $T_{max} = 9,0$ m. Nośność 8400 t, 8800 BRT, objętość ładowni chłodzonych 7900 m³. Pojemność pomieszczenia dla ryby solonej 800 m³; szybkość $v = 16,75$ węzła. Napęd: Hitachi-Burmeister i Wain 5000 KM. Zastosowanie: przy połowach wielorybów koło Antarktydy,

tuńczyków i łososa. Izolacja korkiem i izofleksem. Mechanizacja pracy przetwórczej. Urządzenia klimatyzacyjne pomieszczeń mieszkalnych dla 328 osób załogi i personelu.

242* 629.125—84 IM
Grünig: Węgierski statek pasażerski na Jezioro Błotne. „Ungarisches Fahrgastschiff für den Plattensee“. Schiffbautechnik, Berlin, mies., t. 4, Nr 1, stycz. 54, s. 34, A 4, 1 1/8 str., 1 fot., 4 rys., 2 poz. bibl.

Opis skrócony niedawno ukończonego statku wycieczkowego „Beloianisz“, który ze względu na swą konstrukcję wzbudził zainteresowanie prasy zagranicznej. Wymiary główne: $L = 45$ m, $B = 8,00$ m, $H = 2,85$ m, $H = 9,5$ m łącznie z nadbudówkami, $T = 1,5$ m. Kadłub nitowany, posiada 7 grodzi wodoszczelnych. Może zabrać 600 pasażerów. Na międzypokładzie jest jadalnia dla 130 osób. Napęd silnikiem 6—cylindr. 4—suwowym, który nadaje statkowi szybkość 14 w. Dwa zespoły prądowców $N = 1,5$ KM $\times$ 110 V. Przy pełnej mocy ϕ koła cyrkulacji wynosi tylko 120 m.

243 629.122.1(47) IM
Czernow M. I.: Nowe typy statków dla wielkiej Wołgi i kanału w związku z wielkimi budowlami komunizmu. „Nowyje typy sudow dla bolszoj Wołgi i kanałow w swjazi z wielikimi strojkami komunizma“. Moskwa, 1952, Izd. Znanje, D., A 5, 24 str., 9 fot.

Projekty nowych typów statków dla radzieckiej żeglugi śródlądowej: statki pasażerskie i towarowo-pasażerskie, statki i barki towarowe, tabor holowniczy. Zbiornikowce rzeczne o nośności 2000 — 6000 t. Lodołamacze rzeczne. Zagadnienie zastosowania napędu elektrycznego z pobieraniem energii z sieci lądowej

Teoria Okrętu i Badania Modelowe

244* 629.12.073.001.5 IM
Schmidt F.: Pokazowe doświadczenia z wpływem wolnych powierzchni na stateczność statku. „Demonstrationsversuche über den Einfluss freier Oberflächen auf die Stabilität eines Schiffes“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 91, Nr 7, lut. 54, s. 333, A 4, 3 str.

Wpływ wolnych powierzchni w zbiornikach, ładowniach, oraz w zbiornikach balastowych i zasobnikach. Opis przeprowadzonych doświadczeń na modelach — mających zademonstrować konieczność obliczeń tych wpływów. Zakres spowodowanego przez wolne powierzchnie zwiększenia KG zmniejszenie MoG i pomiar stateczności, wpływ na stateczność wyporności okrętu i wody naszelj do wnętrza statku. Doświadczenia z pustym i załadowanym modelem.

245* 629.12.073.004 IM
Brockmann W.: Stateczność uszkodzonych okrętów. „Stabilität beschädigter Schiffe“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 91, Nr 5, stycz. 54, s. 241, A 4, 4 str., 1 rys., 3 wyk., 3 poz. bibl.

Znaczenie „międzynarodowej“ konwencji dla ochrony życia ludzkiego na morzu z 1948 r. dla projektów statków pasażerskich oraz statków towarowych z więcej jak 12 pasażerami, a szczególnie 7-go rozdziału mówiącego o stateczności statków uszkodzonych. Specjalne wypadki: przechył przy symetrycznym i niesymetrycznym zalaniu. Kąt przechyłu wywołujący panikę. Urządzenie do automatycznego połączenia pomieszczeń położonych symetrycznie do osi wzdłużnej, w wypadku zalania.

Budowa Okrętów, Maszyn i Wyposażenia.

246* 621.822.5:629.12.037:67404 IM
Cymarnyj A. i inn.: O stosowaniu drwniano-warstwowego tworzywa w pochwach wału śrubowego. „O primienieniji drierwienno-słoistwowo plastika w diejdwudnych ustrojstwach“. Morsk. Reczn. Flot., Moskwa, mies., Nr 3, lip. 53, s. 17, A 4, 2 str., 9 rys.

Opis stosowania w czarnomorskiej żegludze przybrzeżnej wkładek łozyskowych w tulejach wałów śrubowych z lignofolu (drewno sklejane warstwowo). Obróbka wkładek lignofolowych.

System chłodzenia wodnego odmienny niż przy gwajaku. Kontrola prób, które wykazały znakomite własności lignofolu. Apel o stosowanie takich wkładek dla żeglugi pełnomorskiej.

247* 629.124.9—83/—84 IM
Heesch C., Jung. W.: **Napęd diesel - elektryczny dla nowobudowanych tramwajów portowych HADAG'u.** „Diselelektrischer Schraubenantrieb für die Neubaten der HADAG—Fahrschiffe“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 90, Nr 17/18, kw. 53, s. 677, A 4, 6 str., 1 fot., 3 rys., 3 wyk., 1 tab.

Opis ogólnych warunków technicznych dla tego typu statków (800 — 1000 manewrów dziennie). Przesłanki wyboru tego typu napędu. Założenia armatora: zastosowanie normalnej śruby i uzyskanie optymalnego η przy wszystkich warunkach ruchowych, możliwość wyb. oru optymalnych ilości obrotów diesla izolowane dźwiękowe silowni od pomieszczeń mieszkalnych. Opis silowni w 4-ch wielkościach dla budowanych 30 jednostek. Moc silników napędowych od 160 KM do 375 KM. Układ Leonarda z prądnicami Kramera. Doskonałe wyniki prób.

248* 621.869.6—83 IM
Lutgens C.: **Rozważania na temat różnych układów elektrycznych wind ładunkowych.** „Betrachtungen zu verschiedenen Systemen elektrisch angetriebener Ladewinden“. Hamburg, Hansa, tyg., t. 90, Nr 17/18, kw. 53, s. 683, A 4, 2,5 str., 4 wyk.

Analiza charakterystyk czterech systemów wind z napędem: 1) silnikiem szeregowo-bocznikowym 18,5 kw, 2) silnikiem szeregowym 18,5 kw, 4) układem Leonarda, silnik napędowy prądnicy 25 kw, 4) el.-hydraulicznym 24,5 kw. Analiza zapotrzebowania mocy w czasie przez poszczególne rodzaje wind.

249* 629.12.061:389.6 IM
Maas K.: **Normalizacja rurociągów i armatur dla okrętownictwa przez fachową komisję norm okrętowych.** „Normung der Rohrleitungen und Armaturen für den Schiffbau durch den Fachnormenausschuss Schiffbau (HNA)“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 89, Nr 46/47, grudz. 52, s. 1578, A 4, 2 str., 1 rys.

Potrzeba opracowania odrębnych norm dla budownictwa okrętowego. Sugestia odnośnie zastosowania, o ile możliwe, norm istniejących z uwzględnieniem przepisów towarzystw klasyfikacyjnych. Normy podstawowe, nowa norma na rury — kolnierze, złącza rurowe.

250* 621.436 IM
Nowy silnik MAN. „The new MAN engine“. Mot. Ship., London, mies., t. 33, Nr 393, grudz. 52, s. 346, A 4, 2 str., 1 fot., 2 rys.

Fma MAN udoskonaliła swój typ silnika dwutaktowego, który buduje obecnie o mocy $N = 900$ KM przy $n = 115$ min⁻¹, ϕ cylindra 780 mm, skoku 1400 mm. Skonstruowany typ silnika jest wyższy o 400 mm od poprzednich i dostosowany do spalania oleju paliwowego. Całkowita długość 10 cyl. silnika o mocy 9000 KM wg danych wynosi 18,2 m. Zużycie paliwa wynosi 155 g/KW/godz. przy $n = 112$ min⁻¹. Temperatura spalin na odlocie $t_w = 250 - 350^\circ\text{C}$. Ciężar jednostkowy 63—66 kg/KM.

251* 621.431.74:534.13 IM
Oppitz A. prof.: **Drgania silników, szczególnie na okręcie.** „Schüttelschwingungen der Motoren, insbesondere im Schiff“. Schiff u. Hafen, Hamburg, mies., t. 5, Nr 1, stycz. 53, s. 2, A 4, 6,5 str., 16 rys., 1 tab.

W elastycznym systemie całego statku silnik wraz z fundamentem i częścią korpusu statku w obrębie tego fundamentu przedstawia część elementu drgającego. Zależność drgań silnika i kadłuba. Przykłady obliczania drgań, dyskusja. Ocena fundamentów. Prace badawcze nad drganiami silników Germ. Lloyd, armatorów, stoczni i wytwórni silników

DZIAŁ PORTÓW

Hydro-, Meteor-, Geologia Morza i Mechanika Gruntów.

252* 627.11:532.51 IM
Milukow P. I.: **Zagadnienie organizacji obserwacji stanów wód na dużych zbiornikach.** „K woprosu ob organizaciji nabludienij nad urowniem wody na krupnych wodochraniliszczach“. Meteor. i Gidr., Moskwa, mies., Nr 4, kw. 52, s. 27, B 5, 3,5 str., 2 rys., 1 poz. bibl.

Zagadnienie pomiaru poziomów wód na dużych zbiornikach wodnych z przepływem. Uzależnienie metody aparatury pomiarowej od wpływu spadku hydraulicznego, różnic ciśnień atmosferycznych na różnych obszarach zbiornika, zjawisk eolicznego piętrzenia wód.

253* 627.223.6 IM
Titow L. F.: **Nowe skale stopnia falowania i stanu morza.** „Nowyje szkaly stepieni wołnienija i sostojanija moria“. Meteor. i Gidr., Moskwa, mies., Nr 5, maj 52, s. 23, B 5, 5,5 str., 3 tab.

Omówienie istniejących obecnie skal, dających związek falowania z elementami fal; skal, pozwalających oceniać falowanie wg zewnętrznych cech stanu powierzchni morza; skal w których falowanie jest dodatkowo związane z siłą wiatru; skal wiążących wszystkie podane poprzednio wartości, elementy i cechy. Podane definicje dla stopnia falowania i stanu morza. Krytyka dotychczasowych skal. Sprezycowanie wymagań odnośnie nowych skal. Podanie 3-ch nowych skal: dla falowania wiatrowego, dla martwej fali, stanu morza w stopniach. Rozważania o praktycznym zastosowaniu nowych skal.

254* 627.223.6:551.553.11 IM
Kryłow Ju. M.: **Mechanizm narastania fal wiatrowych.** „O miechanizmie rosta wietrowych wołn“. Meteor i Gidr., Moskwa, mies., Nr 5, maj 52, s. 49, B 5, 2,5 str., 1 rys., 1 wyk., 6 poz. bibl.

Poglądowe wyjaśnienie mechanizmu narastania fali wiatrowej, oparte na jakościowej analizie rozkładu siły wiatru wzdłuż profilu fali oraz na porównaniu tych sił z ruchem cząstek wody. Omówienie przesunięcia w fazie normalnego ciśnienia wiatru i zgodności w fazie normalnego ciśnienia stycznego. Rozpatrzenie ruchu cząstek wody i wpływu wiatru na przyspieszenie tego ruchu oraz na przyspieszenie orbitalnego ruchu cząstek. Stwierdzenie, że mechanizm hamowania fali już rozwiniętej jest odwrotnym obrazem okresu narastania. Porównanie teorii Titowa i Swerdrupa.

Laboratoria Wodne i Przyrządy Pomiarowe

255* 551.48.018 IM
Boudan M.: **Aparaty do pomiaru poziomów szybko zmieniających się w modelach w skali zmniejszonej.** „Appareils pour la mesure des niveaux rapidement variables sur modele reduit“. Houille blanche, Grenoble, dwumies., t. 8, Nr 4, sierp.-wrześ. 53, s. 526, A 4, 15 str., 19 fot., 5 wyk.

Omówienie komunikatu na konferencję Komitetu Technicznego Stow. Hydrotechnicznego Francji w sprawie metod i aparatury do pomiaru szybko zmieniających się poziomów cieczy przy badaniach modelowych w skali zmniejszonej. Rozpatrzenie i opis wszystkich zbadanych metod i aparatury dla pomiaru metodą: ręcznego pomiaru, mechaniczną — pływakami, optyczną — „niebem gwiazdowym“, elektro-mechaniczną. Elektryczne metody pomiaru. Artykuł przedstawia dużą wartość przyczynkową dla praktyki laboratoryjnej przy badaniach modeli portów i budowli morskich, gdzie występuje zjawisko falowania prostego i złożonego.

Morskie Budownictwo Hydrotechniczne i Drogi Wodne.

256* 627.333.2:691.328.2 IM
Nowy typ pali żelbetowych. „New type of concrete pile“. Dock. a. Harb. Auth., London, mies., t. 34, Nr 399, stycz. 54, s. 275, A 4, 2 str., 2 fot., 1 rys., 1 tab.

Opis nowego typu pali przedsprężonych pustych w środku typu Stent-Sykes. Zalety tych pali w porównaniu do innych typów. Podana nośność pali, ciężar własny, największa długość. Porównanie sposobów przenoszenia, wyniki doświadczonych zapuszczenia. Ogólny opis techniczny konstrukcji całości oraz elementów końcowych: główek i ostrzy. Opis sposobów łączenia i przedsprężania. Możliwości wydłużania pali. Artykuł przedstawia wartość przyczynkową dla projektowania i badań nad krajową produkcją pali przedsprężonych składanych z elementów.

257* 629.128.5 IM
Minikin R. R.: **Suchy dok Nr 4 w Genui. Ciekawe szczegóły projektu i konstrukcji.** „No 4 dry dock, Genoa. Interesting features of design and construction. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 34, Nr 396, paźdz. 53, s. 163, A 4, 5 str., 2 fot., 4 rys., 1 wyk., 1 tab., 1 poz. bibl.

Opis projektu i wykonania suchego doku Nr 4 w porcie Genui. Oryginalna konstrukcja na skrzyniach i kesonach żelbetowych. Kolejne omówienie: ścianek zastosowanych jako grodzie, styków pomiędzy skrzyniami, stateczności skrzyń, poprzeczki. Analiza obliczeń statecznych bramy pływakowej. Artykuł przedstawia wartość ze względu na oryginalność zastosowań, konstrukcji i sposobów wykonania.

258* 627.341.3 IM
Risselda I. T. J.: **Urządzenia odbojowe, przystanie, dalby.** „Fendering, lead-in jetties and dolphins“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 34, Nr 396, paźdz. 53, s. 188, A 4, 1 str., 3 rys., 1 wyk.

Na tle artykułu Robertsona opublikowanego w jednym z poprzednich numerów czasopisma podaje się rozwiązanie elastycznego oddziaływania wzajemnego dobijającego statku i urządzenia portowego przy uwzględnieniu sprężystości palowania na rurach stalowych ze stali o wysokiej wytrzymałości. Rozpatrzenie zalet i wad takiego rozwiązania.

- 259* 627.514.3 IM
Duvivier J.: **Ubezpieczenia brzegów morskich. Kilka najnowszych budowli na wybrzeżu wschodnim 1942—52.** „Coast protection. Some recent works on the East Coast 1942—52“. Proc. Inst. of Civ. Engrs., London, mies., t. 2, Nr 2, cz. II, czerw. 53, s. 510, A 5, 25 str., 6 fot., 7 rys., 1 tab.

Omówienie konieczności ubezpieczeń brzegów morskich na wybrzeżu Lincolnshire ze względu na ostatnie powodzie sztor-mowe. Opis poszczególnych konstrukcji, zastosowanie na poszczególnych odcinkach, ich skuteczność i trwałość. Koszty tych konstrukcji. Obszerna dyskusja.

- 260* 627.514.3 IM
Melville W.: **Powojenne ubezpieczenia brzegów morskich w Fleetwood (Lancashire) 1946—50.** „Post war coast protection works at Fleetwood Lancashire 1946—50“. Proc. Inst. of Civ. Engrs., London, mies., t. 2, cz. II, czerw. 53, s. 503, A 5, 8 str., 4 fot., 1 rys.

Historia erozji brzegów wybrzeża Borogh od początku dzie-więtnastego wieku. Opis budowy wału ubezpieczającego mor-skiego i jego skuteczność. Nowa rozbudowa i modernizacja ubezpieczeń brzegowych. Omówienie doświadczeń produkcyjnych.

Pogłębianie Portów, Roboty Podwodne i Ratownictwo Morskie

- 261* 627.95:629.129 IM
Ratownictwo w Immingham Dock. „Salvage at Immin-gham Dock“. Dock a. Harb. Auth., London, mies., t. 33, Nr 390, kw. 53, s. 381, A 4, 0,5 str. 1 fot.

Opis akcji ratowniczej statku s.s. Hebble 1078 tn, który uległ awarii podczas sztormów styczniowych 1953 wewnątrz ba-senu o stałym poziomie w ujściu rzeki Humber. Statek był wyrzucony na basenie na burcie tuż przy nabrzeżu. Rozpoczęcie akcji od odpompowania basenu. Wyprostowanie statku do pozy-cji pionowej za pomocą dźwigni i lin stalowych. Siłę po-ciagową dostarczyły 2 lokomotywy. Szerokie zastosowanie łącz-ności radiotelefonicznej ultrakrótkofalowej oraz telefonów gło-snikowych. Akcja ratunkowa została wykonana w ciągu 1 go-dziny. Artykuł stanowi ciekawy przyczynek dobrze zorganizo-wanej akcji ratowniczej przy użyciu najbardziej nowoczesnego sprzętu.

- 262* 621.879.24 IM
Szwab Z. I., Nikolajew I. I.: **Pogłębiarka ssąco-refulu-jąca ze spulchniaczem Sormowski —7 na robotach iry-gacyjnych.** „Ziemlesosnaja ustanowka“ Sormowski —7 na irygacyjnych rabotach“. Gidrotechn. i Mel., Mo-skwa, mies., t. 5, Nr 6, czerw. 53, s. 67, B 5, 7 str., 2 fot. 1 tab.

Omówienie zastosowania pogłębiarki ssąco-refulującej ze spulchniaczem budowy radzieckiej „Sormowo 7“ na pracach irygacyjnych. Niektóre dane charakterystyczne konstrukcji ka-діуба i mechanizmów pogłębiarskich oraz osiągnięć eksploatacyj-nych i wykorzystania czasu roboczego. Wnioski odnośnie zmian w konstrukcji pogłębiarki i metod pracy.

Urządzenie Przeladunkowe i Eksploatacja Portów

- 263* 621.798:652.61.073.23 IM
Poczebyt A. M.: **O racjonalnych konstrukcjach opako-wań dla ładunków drobnicowych.** „O racjonalnych kon-strukcjach tary dla gruzow“. Mechaniz. trudoj. Rabot. Moskwa, mies., t. 7, Nr 11, grudz. 53, s. 44, A 4, 3 str., 1 fot., 6 rys.

Celowość i konieczność zastosowania nowej konstrukcji opa-kowania różnych ładunków drobnicowych w kierunku przysto-sowania go do wymogów zmechanizowanego przeładunku. Wy-posażenie skrzyń, blachy, rulonów itp. w podkładki, umożli-wiające wsunięcie wideł ukłádarki. Projekt zmiany opakowa-nia cementu z worków na beczki drewniane.

- 264* 656.615.073.28:674.03:621.869.9 IM
Zajcew A. I., Własow D. I.: **Przewóz i załadunek okrą-glaków przy pomocy układarek.** „Transportirowanie i pogrúzka korotja awtopogrúcznikami“. Mechaniz. tru-doj. Rabot. Moskwa, mies., t. 7, Nr 6, czerw. 53, s. 46, A 4, 1 str., 2 fot., 1 rys.

Zastosowanie układarek o specjalnych uchwytych do prze-ładunku krótkich okrągłaków w relacji plac — wagon itp. w porcie leningradzkim. Wysoka wydajność nowego sposobu prze-ładunku.

- 265 656.615.073.23:621.869.9 IM
Wendt H. dr.: **Uchwyty ładunkowe dla przejezdnych układarek.** „Lasthalter für fahrbare Stapler“. Fordern

u. Heben, Wiesbaden, mies., t. 3, Nr 2, luty 53, s. 43, A 4, 3 str., 11 fot.

Specjalne uchwyty ładunkowe dla układarek: składany uch-wyt widłowy, chwytaki, wysięgnice, sworznie itp. Zastoso-wanie uchwytów specjalnych.

- 266 627.352:628.84:656.61.073.23 IM
Rieger G.: **Urządzenia klimatyzacyjne w kabinach dźwigowych.** „Klima-Anlagen für Krankabinen“. For-dern u. Heben, Wiesbaden, mies., t. 3, Nr 12, grudz. 53, s. 560, A 4, 3 str., 2 fot., 2 rys., 1 tab.

Charakterystyka urządzenia klimatyzacyjnego, które można zastosować w kabinach dźwigowych przy niekorzystnych wa-runkach pracy (zbyt wysoka temperatura itp.).

- 267* 653.788.4:061.6(44) IM
Neumann H. dr.: **Nowy instytut francuski dla zagadnień opakowania.** „Ein neues französisches Institut für das Verpackungswesen“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 91, Nr 9, luty 54, s. 422, A 4, 1,5 str., 422, A 4, 1,5 str.

Charakterystyka nowoutworzonego instytutu do spraw opa-kowań. Zakres działalności: badanie opakowań. (Na uszkodze-nia mechaniczne, wpływ temperatury itp.), prace w zakresie udoskonalenia technologii opakowania, poradnictwo fachowe.

EKONOMIKA TRANSPORTU MORSKIEGO EKONOMIKA ŻEGLUGI

- 268* 656.61.022.817 (268) IM
Armstrong T.: **Północna Droga Morska.** „The Nor-thern Sea Route“. Cambrige, 1952, Cambr. Univ. Press, D., A 5, 162 str., 6 fot., 8 tab. 2 mapy, 318 poz. bibl.

Zarys badań i eksploatacji Wielkiej Drogi Północnej przez ZSRR ze szczególnym uwzględnieniem okresu 1932 — 1949. Geo-graficzna charakterystyka szlaku. Wyposażenie techniczne flo-ty i portów. Przewozy towarowe. Ekspedycje naukowe. Zna-czenie Wielkiej Drogi Północnej.

- 269* 387.1 IM
Zwiększone światowe obroty morskie. „Erhöhter Welt-seeverkehr“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 91, Nr 11, marz. 54, s. 468, A 4, 0,5 str.

Wzrost światowych obrotów drogą morską z 470 mil. ton w 1929 r. do 660 mil. ton w 1952 r. Wzrost światowej floty han-dlowej z 66,6 mil. BRT, do 90,2 mil. BRT (w tym samym okre-sie). Charakterystyka wzrostu obrotów morskich w odniesieniu do poszczególnych części świata z podziałem na import i eks-port oraz ładunki suche.

- 270* 387.1:388.9 IM
Mühradt F.: **Wzajemne powiązania przy przyszłym rozwoju żeglugi i lotnictwa.** „Wechselbeziehungen bei der künftigen Entwicklung von Schifffahrt und Luftver-kehr“. Int. Archiv für Verkersw., Frankfurt/M., dwu-tyg., t. 5, Nr 15, sierp. 53, s. 348, A 4, 5,5 str.

Powojenne tendencje rozwojowe lotnictwa i żeglugi mor-skiej. Wzrastające lotnicze przewozy pasażerskie. Analiza przy-szłych kierunków rozwojowych lotnictwa i żeglugi morskiej.

- 271* 368.23(091) IM
Mellert F.: **Ubezpieczenia morskie.** „Die Seeversiche-rung“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 91, Nr 11, marz. 54, s. 464, A 4, 3,5 str.

Istota ubezpieczenia morskiego. Rozwój historyczny ubez-pieczeń morskich od starożytności do 18 w. Zasady ubezpieczeń morskich (umowa, rola instytucji klasyfikacyjnych, makler u-bezpieczeniowy). Szczegóły umowy ubezpieczeniowej. Specjal-ne przedmioty ubezpieczeń morskich (doki pływające, statki flo-ty technicznej). Organizacja ubezpieczycieli.

- 272* 656.615.073.235.003 IM
S. K.: **Doświadczenia z pojemnikami w obrocie mor-skim między Francją i Algierem.** „Erfahrungen mit Behältern im Seeverkehr zwischen Frankreich und Al-gerien“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 91, Nr 8, luty 54, s. 350, A 4, 3 str., 3 fot. 2 wykr.

Wyniki badań nad celowością zastosowania pojemników przy eksporcie różnorodnej drobnicy i imporcie owoców i warzyw: poważna obniżka kosztów przewozu i przeładunku. Zagadnie-nie sztautowania ciężkich pojemników.

- 273* 656.615.078.12 IM
Maack H.: **Zagadnienie armatorów nieskartelizowa-nych.** „Das Problem der Aussenseiter“. Hansa, Ham-burg, tyg., t. 90, Nr 49, grudz. 53, s. 2030, A 4, 1,5 str.

Analiza zagadnienia karteli żeglugowych i obsługi przewo-zowej przez nieskartelizowanych armatorów („outsiderów“). Podkreślenie ilościowych i jakościowych zmian w kartelizacji żeglugi. Stanowisko Niemiec (Zachodnich) wobec konferencji liniowych.

- 274* 629.128(43) „45—53“ IM
Stodter R. dr: **Niemiecka żegluga morska w odbudowie.** „Die deutsche Seeschiffahrt im Wiederaufbau“. Wirtschaftsdienst, Hamburg, tyg., t. 33, Nr 9, 10, wrześ., paźdz. 53, s. 569, 652, A 4, 12 str., 6 tab.
Charakterystyka odbudowy żeglugi zachodnio-niemieckiej w latach 1945 — 53 i osiągnięcia 40 — 45% przedwojennego stanu posiadania. Finansowanie odbudowy tonażu. Struktura tonażu (wielkość, wiek). Zatrudnienie żeglugi niemieckiej w latach 1946 — 1953. Niektóre problemy socjalne załóg pływających.
- 281* 347.792.3:347.792.5 IM
Willner dr: **Zagadnienie czarterów na czas.** „Probleme der Zeitcharter“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 90, Nr 23/25, czerw. 53, s. 929, A 4, 2, 5, str. 32 poz. bibl.
Określenie stanowiska czarterującego na czas wobec kierownictwa statku. Podkreślenie trudności dania jednoznacznych odpowiedzi ze względu na nieuregulowanie zagadnień czarteru na czas w ustawodawstwie. Odpowiedzialność czarterującego na czas oraz armatora.

EKONOMIKA PORTÓW

- 275* 656.615.073.26:658.513.1 IM
Wasiew P. I.: **Zastosowanie produkcyjnych metod pracy w porcie odeskim.** „Wniedrenije pieriedowych mietodow truda w Odieskom portu“. Mechaniz. trudoj. Rabot., Moskwa, mies., t. 7, Nr 1, stycz. 53, s. 42, A 4, 4, 5 str., 4 fot., 2 rys., 2 tab.
Nowe sposoby przeładunku różnych towarów przy zastosowaniu sprzętu zmechanizowanego (układarki, przenośniki itp.). Godzinowy wykres obsługi statku jako nowy sposób planowania i organizacji pracy w porcie. Rozwój mechanizacji prac przeładunkowych w Odessie w ostatnich kilkunastu latach.
- 282* 656.612.033.99 IM
Lebuhn J.: **Aktualne uwagi w sprawie zapłaty frachtu martwego.** „Aktuelle Bemerkungen zur Fautfracht - Zahlung“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 90, Nr. 23/25, czerw. 53, s. 931, A 4, 1, 5 str.
Obowiązek zapłaty frachtu martwego w wypadku niedostawienia do przewozu części ładunku i całego ładunku. Fracht martwy w wypadku czarterowania „pod warunkiem uzyskania stemu“ („subject stem“).

- 283* 347.795 (82) IM
Przewóz towarów morzem. „Carriage of goods by sea“. Ship. World, London, tyg., t. 129, Nr 3131, lip. 53, s. 7, A 4, 1 str.
Zakres terytorialny obowiązywania zasad Konwencji Brukselskiej z r. 1924 o niektórych regulach odnoszących się do konsamentów. Projekt nowego argentyńskiego prawa morskiego, podkreślenie jego praktycznego nastawienia.

- 276* 656.61.073.23.004:627.352 IM
Bołoban A. A.: **Szybkościowe metody pracy dźwigowych — nowatorów w transporcie wodnym.** „Skorostnyje mietody raboty kranowszczikow — nowatorow wodnowo transporta“. Mechaniz. trudoj. Rabot., Moskwa, mies., t. 7, Nr 2, luty 53, s. 5, A 4, 5 str., 6 rys., 3 tab.
Nowe metody pracy przodujących dźwigowych radzieckich portów morskich i śródlądowych. Istota nowatorstwa dźwigowego Biespałowa. Rozwój nowych metod pracy dźwigowych w portach w ciągu ostatnich lat
- 284* 347.792.5:347.795 IM
Przewóz towarów na pokładzie. „Carriage of goods on deck“. Shipp. World, London, tyg., t. 128, Nr 3130, czerw. 53, s. 569, A 4, 0, 5 str.
Omówienie orzeczenia, w myśl którego klauzula konosamentowa uprawnijająca przewoźnika do przewożenia towarów na pokładzie statku nie stwarza domniemania — o ile nie zaznaczono tego wyraźnie na konosamencie — że towar był rzeczywiście przewożony na pokładzie.

- 277* 656.615:331.86 IM
Neuman H. dr: **Szkolenie robotników portowych.** „Die Schulung der Hafenarbeiter“. Hansa, Hamburg, tyg., t. 91, Nr 12, marz. 54, s. 512, A 4, 3 str.
Sprawozdanie z sesji ICHCA na temat szkolenia robotników portowych. Charakterystyka szkoły robotników portowych w Rotterdamie. Szkolenie załóg pływających w zagadnieniach technologii przeładunku w Stanach Zjednoczonych. Szkoła robotników portowych w Hamburgu jako instytucja specjalnego typu (system kursów szkoleniowych zamiast regularnych, kilkuletnich zajęć).
- 285* 347.998.6 IM
Foillard H.: **Handlowe sądy morskie.** „Les tribunaux maritimes commerciaux“. Rev. Maritime, Paris, mies., Nr 60, kw. 51, s. 465, B 5, 10 str., 3 rys.
Rys. historyczny i omówienie działalności handlowych sądów morskich we Francji. Kompetencja ratione materiae obejmuje występkę popełnioną wyłącznie przez marynarzy, przewidziane przez kodeks dyscyplinarne i karny marynarki handlowej. Procedura oparta jest na dekrete z 2 listopada 1939 r.

- 278 621.869.9—83/—84 IM
Detjen W.: **Układarki elektryczne czy spalinowe.** „Elektro-Stapler oder Benzin-Stapler“. Födern u. Heben, Wiesbaden, mies., t. 3, Nr 1, stycz. 53, s. 28, A 4, 3, 5 str., 2 wykr., 2 tab.
Analiza kosztów eksploatacji układarek spalinowych i elektrycznych w USA i w Niemczech Zach. Obliczenia niemieckie wykazują przewagę napędu spalinowego przy rozmiarze pracy dziennej nie przekraczającej 8 godzin oraz napędu elektrycznego przy pracy ponad 8 godzin na dobę. Według obliczeń dla warunków zachodnio-niemieckich napęd elektryczny wykazuje stałą decydującą przewagę. Szczegółowe obliczenie kosztów eksploatacji dla warunków niemieckich.
- 286* 347.794:656.612.039.45:674.038 IM
Nowy czarter dla kopalniaków. „New pitprops charter“. BIMC Monthly Circ., Copenhagen, dwumies., Nr. 146, kw. 5, 3. 4805, A 4, 3 str.
Omówienie warunków nowego czarteru, przeznaczonego dla przewozów kopalniaków z Kanady i z w. Bahama, wydane przez National Coal Board (Zarząd angielskiego unarodowionego przemysłu węglowego), w szczególności co do: czasu ładowania, kosztów ładowania, prawa wyboru maklerów klarujących.

- 287* 347.732.56 IM
Makler morski. „Courtier maritime“. Droit Marit. Franc., Paris, mies., Nr 55, lip. 53, s. 391, B 5, 3 str.
Orzeczenie podkreślające, że prowizja maklera frachtującego należy mu się z chwilą podpisania umowy zawartej za jego pośrednictwem, bez względu na to, czy umowa zostanie rzeczywiście wykonana.

- 288 656.612.039.45:347.795.3 IM
Bes. J.: **Zwroty czarterowe i żeglugowe.** „Chartering and shipping terms“. Den Helden — Holandia, 1952, wyd. O. de Boer Jr., B 5, XVI + 329 str., 6 ilustr., 6 planów.
Encyklopedyczne omówienie i wytłumaczenie terminów i zwrotów używanych w handlowym obrocie żeglugi. Kalkulacje kosztów podróży statku morskiego. Wzory niektórych dokumentów wystawionych w związku z eksploatacją statku.

- 279 656.615.071.2:621.869.7 IM
Seilfried V.: **Sprawozdanie z porównania wydajności i kosztów układarek.** „Bericht über einen Leistungs und Kostenvergleich von Gabelstaplern“. Födern u. Heben, Wiesbaden, mies., t. 3, Nr 8, sierp. 53, s. 331, A 4, 5, 5 str., 1 rys., 6 wykr., 3 tab.
Wyniki badań nad kosztami eksploatacji układarek o napędzie spalinowym i elektrycznym, przeprowadzonych przez koleje niemieckie przy za- i wylądunku wagonów. Badania wykazały, że w przeładunkach magazynowo-kolejowych niższe koszty eksploatacyjne wykazują układarki o napędzie elektrycznym. Szczegółowa metodologia badań i pomiarów.

PRAWO MORSKIE

- 280 IM
Uzanie i zwyczaje handlowe w portach morskich. „Usancen und Geschäftsbedingungen in den Seehäfen“. Aumühle - Hamburg, 1953, Verlag Transport - Orientierung, D, A 5, 176 str.
Ogólne wiadomości o prawie zwyczajowym w portach morskich. Zwyczaje portowe w Niemczech Zach. w zakresie poszczególnych ładunków. Zestawienie najważniejszych przepisów portowych Hamburga, Bremy, Emden, Lubeki i Kilonii w zakresie manipulacji towarowych itp.
- Niniejszy przegląd dokumentacyjny zawiera jedynie część analiz dokumentacyjnych publikacji z zakresu Budownictwa Okrętowego, Morskiego, Ekonomiki Transportu Morskiego. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej. (Warszawa Al. Niepodległości 88) — CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy techniczne.
CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym, jak i kartami dokumentacyjnymi.